

čevljar

letnik xx

avgust 1980

8

glasilo delovne organizacije tovarne obutve

Peku tržič

REZULTATI POSLOVANJA

Za nami je že več kot polovica zadnjega leta tega srednjeročnega obdobja, zaključili smo kolektivni letni dopust in v prvih dnevih avgusta z malo zamude na zborih delavcev obravnavali in ocenjevali polletne rezultate. Težišče razprave je bilo usmerjeno v analizo izpolnjevanja planskih zadolžitvev na vseh področjih, saj smo si te postavili zahtevne, še posebej z našimi dopolnitvami letnega plana. Prav gotovo so v letošnjem letu pogoji gospodarjenja težji, na vseh ravneh delamo za stabilizacijo gospodarstva, ob tem je doseženo v prvem polletju še toliko bolj razveseljivo, saj smelo postavljene plane uresničujemo. Svoj delež uspešnemu poslovanju je prispevala naša že večletna izvozna naravnost, saj nam po devalvaciji izvoz daje večji prispevek k dohodku.

Glavna značilnost polletnega poslovanja je ugoden potek proizvodnje, saj je ta v celoti za 16% večja kot pred letom, ob tem pa tudi že več izdelanih proizvodov kot je polovica letnega plana. Največji delež proizvodnje predstavlja proizvodnja obutve, katere je bilo izdelano 1.827.727 parov, kar je 18% več kot pred letom in 56% letnega plana. Ugoden potek proizvodnje je posledica zmanjšane odsotnosti z dela, boljše priprave in organizacije same proizvodnje ter ne nazadnje povečane produktivnosti dela, saj je ta v letošnjem polletju za 13% višja kot pred letom. S proizvodnjo in z dohodkom je tesno povezana kvaliteta dela, ki se odraža v količini izmeta ali izdelkov slabše kvalitete. Na tem področju postavljenih ciljev še nismo dosegli čprav je odstotek teh že manjši, kot je bil pred letom. Tudi v drugem polletju moramo zagotoviti normalen potek proizvodnje, ob tem pa še znižati količino izdelkom slabše kvalitete, to je torej naloga za naprej.

Tako s proizvodnjo kot dohodkom so povezani stroški. Za preteklo obdobje ugotavljamo porast cen repromateriala, torej vgrajujemo vse dražje materiale, kar zahteva še gospodarnejše ravnanje pri porabi tega. Po devalvaciji je največji porast cen uvoženega materiala, ker negativno vpliva na dohodek in zahteva iskanje nadomestnih materialov. V primerjavi s planirano porabo so bili doseženi prihranki nekoliko večji od načrtovanih vendar je vseeno pred nami zahtevna naloga, znižati že načrtovane stroške za enako kvaliteten proizvod. To področje mora postati zanimivejše za vse zaposlene, pa tudi inovacijska dejavnost mora biti usmerjena na to področje.

Šele ko so proizvodi tudi na trgu prodani, je preko doseženega dohodka poznano vloženo delo. Čeprav izvoz po obsegu ni največji delež prodaje, pa je v sedanjih razmerah najpomembnejši. Dolarska vrednost izvoza znaša 12.133.044, kar je 27% več kot pred letom in tudi 55% letnega plana. Izvoz na konvertibilno tržišče predstavlja 80% celotnega izvoza pri tem pa smo uvozili s tega tržišča 86% vrednosti izvoza. Tudi količinski podatki izvoza so ugodni, saj smo izvozili 595.450 parov obutve izdelane v Peku, to je 33% celotne proizvodnje. Po devalvaciji je izvoz dohodkovno zanimivejši, prav zato je naloga v drugem polletju še večje povečanje tega, torej izvoziti več kot smo planirali, za kar so že dane realne možnosti in zaustaviti rast uvoza.

Pri prodaji na domačem trgu v celoti ni izpolnjen plan. Predvsem neprimerne vremenske razmere za prodajo letne obutve so vplivali, da je bila letos v naših prodajalnah prodana enaka količina obutve kot pred letom. Tekoči podatki kažejo, da bo ta izpad vsaj delno nadoknaden v juliju ter avgustu.

Dosežen zbirni celotni prihodek je letos povečan za 32%, porabljen sredstva za 30% in tako dosežen dohodek večji za 40%. Podane stopnje rasti potrjujejo dobro oceno polletnega rezultata, to še posebej zato, ker smo ob tem uspeli dosežene razlike ob proračunu zalog na nove cene skoraj v celoti nameniti za financiranje teh.

Pri razporeditvi doseženega dohodka moramo spoštovati sprejete obveznosti vseh vrst predvsem višina sredstev za osebne dohodke je odvisna od doseženega dohodka, ob ugodnem poteku poslovanja pa smo tako lahko namenili za osebne dohodke še nekaj več, kot so bile tekoče akontacije. Delitveno razmerje čistega dohodka je letos ugodnejše v korist akumulacije, saj ta letos predstavlja 21%, v prvem polletju preteklega leta pa le 12% čistega dohodka. Povprečni čisti osebni dohodek akontacij za prvo

polletje znaša 6.780 din, z dodatno delitvijo pa bo 7.095 din, kar je 22% več kot v enakem obdobju preteklega leta, oziroma le 9% več kot je bil povprečni osebni dohodek v letu 1979.

Vzporedno z obravnavo uspeha poslovanja, izraženega v doseženem dohodku moramo ugotoviti manjšo uspešnost na področju gibanja sredstev in ohranjanja likvidnosti. Izredno visoko povečanje zalog, za kar je sicer nekaj objektivnih vzrokov, obenem pa razmeroma intenzivna investicijska dejavnost sta ob splošnih likvidnostnih težavah povzročili tudi v naši delovni organizaciji v prvem polletju težavnejšo situacijo, kot je bila do tedaj.

Ena od prioritarnih nalog za drugo polletje je torej znižanje zalog, za kar so bile že sprejete določene poslovne odločitve. Le uspeh tudi na tem področju bo omogočal normalno poslovanje ter realizacijo načrtovanih investicij.

Preteklo obdobje je bilo uspešno, to nas obvezuje, da z enako zavzetostjo zavijamo rokave po dopustu. Zadržati izpolnjevanje planov na vseh področjih, ki smo jih že v preteklem obdobju, narediti še korak naprej pri izboljšanju kvalitete, znižati zaloge in zadržati rast uvoza, če nam to uspe, bo letošnje leto najuspešnejše v tem srednjeročnem obdobju. Drugo polletje je torej tudi čas, ko dokončno sprejemamo plane za naslednje srednjeročno obdobje 1981-1985. Sleherni član naše delovne skupnosti se mora vključiti v obravnavo in dokončno oblikovanje novega srednjeročnega plana, po sprejetju tega na referendumu, bo sleherni tudi sprejel obveznost, da z izpolnjevanjem nalog načrtovano tudi uresničimo.

Franc Grašič

Murska Sobota

PRAZNIK OBČINE TRŽIČ

Letošnji praznik občine Tržič je bil še posebno slovesen. Na slavnostni seji skupščine je bila podpisana listina o pobratenju med občinama Tržič in Zaječar. S tem je bilo potrjeno petletno sodelovanje in spletne trdne vezi med občinama. V Zaječarju bodo podpisali listino o pobratenju 7. septembra, ko praznujejo svoj občinski praznik.

Na svečani seji so bile podeljene tudi plakete mesta Tržič. Letos so jih dobili. Zlato plaketo sta prejeli organizaciji: združenje Zveze združenj borcev NOV Tržič in industrijsko gasilsko društvo BPT. Srebrno plaketo so podelili dr. Tonetu Martinčiču.

Osrednja svečanost je bila v nedeljo, 3. avgusta, pri spomeniku prvim padlim žrtvam pod Storžičem. Slovesnost je bila združena s srečanjem borcev Kokrškega odreda.

Slavnosti so prisostvovali gostje, iz Zaječarja, Ste Marie aux Mines in Ludbrega.

DRŽAVNA ODLIKOVANJA

Predsednik skupščine občine Tržič tovariš Milan Ogris je na slavnosti dne 2. julija 1980 v prostorih občinske skupščine svečano izročil državna odlikovanja 32 posameznikom iz občine Tržič. V uvodnem nagovoru je predsednik SO Tržič poudaril, da imajo družbena priznanja v naši socialistični samoupravni družbi velik pomen, posebno odlikovanja SFRJ, ki se podeljujejo za dela in dejanja, ki zaslužijo splošno priznanje in odliko.

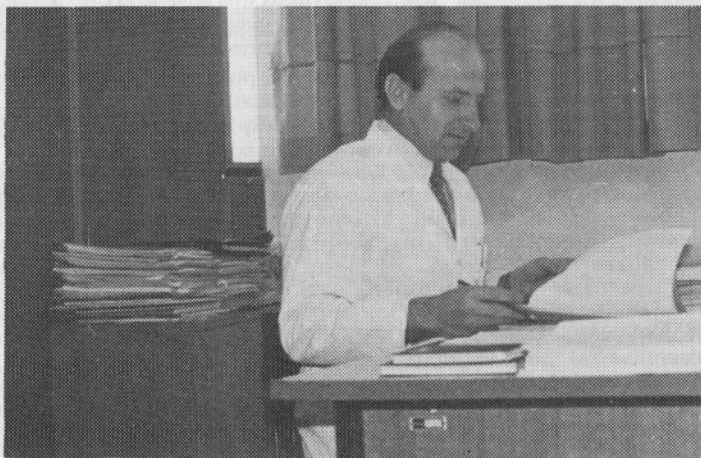
Odlikovanje sta prejela tudi delavca tovarne Peko:

Ciril GOSAR za dolgoletno aktivno delo v Avto-moto društvu Tržič je bil odlikovan z redom dela s srebrnim vencem;

Janko MLADIČ je bil odlikovan z medaljo za vojske zasluge za prizadevno delo pri izvajanju obrambnih nalog in uspešno vodenje enote TO v tovarni PEKO.

Predsednik skupščine je vsem odlikovancem čestital in jim zaželel še veliko uspehov.

M. M.

Janko Mladič, vodja TOZD Obutev.

Ciril Gosar, organizator dela in koordinator s strojno obdelavo v orodjarni

11. junija 1980 je bilo v Zvezo komunistov sprejetih devet novih članov: Marta Srna, Marko Tomazin, Andreja Janežič, Marjan Jerman, Svetlana Božič, Mebdulin Aličevac, Igor Mokorel, Marjeta Štefe in Drago Kristan.

MALA ŠOLA MARKSIZMA

ROJSTVO DELAVSKEGA RAZREDA

Vzporedno s kapitalizmom se je rodil tudi delavski razred ali proletariat.

Kapitalizem je proizvodni način, ki temelji na privatni lastnini nad proizvodnimi sredstvi (na kapitalu) in na meznem delu delavcev, ki prodajajo svojo delovno silo kapitalistom kot blago. Z drugo besedo, kapitalistična ureditev je razredna ureditev z dvema temeljnima razredoma: s kapitalističnim in delavskim razredom. Kapitalizem in kapitalistični razred ne moreta obstajati brez delavskega razreda.

KAPITALISTIČNI (BURŽOAZNI) RAZRED je tisti manjšinski del prebivalstva, ki je lastnik proizvodnih sredstev in organizira razne vrste gospodarske dejavnosti zato, da bi si povečal privatno bogastvo. Ta cilj pa lahko uresničuje samo, če druga večina prebivalstva nima v lasti proizvodnih sredstev in mora zato iz ekonomskih razlogov (da se preživi) prodajati svojo delovno silo kapitalistom, ki jo potem izkoriščajo.

Večina je DELAVSKI RAZRED, ki je neločljiv sestavni del kapitalistične družbe. Zato imenujemo delavski razred ali proletariat tisto večino prebivalstva v kapitalizmu, ki nima v lasti proizvodnih sredstev (kapitala) in ki ustvarja s svojim delom celotno družbeno bogastvo v meznem izkoriščevalskem odnosu.

Kot vsako bitje, tako se je tudi delavski razred razvijal. Ima svojo »letnico« rojstvo, svojo otroško in zrelo dobo.

Zanima nas najprej rojstvo delavskega razreda.

Prvi zarodek sodobnega delavskega razreda so predstavljali že obrtni pomočniki in vajenci v obrtnih (cehovskih) delavnicah poznega srednjega veka. Razmerja med njimi in cehovskimi mojstri — obrtniki so bila v mnogočem predhodnik meznih razmerij med delavci in kapitalisti, a oblika borbe med njimi predhodnik klasične razredne borbe v kapitalizmu. Po družbenem položaju, po ciljih borbe, po njihovi zavesti obrtnih pomočnikov in vajencev te dobe še ne moremo pojmovati kot sodobni proletariat.

Nadaljnjo stopnjo v porajanju delavskega razreda predstavlja manufakturno obdobje proizvodnje. MANUFAKTURNI DELAVCI (predproletariat) se je v mnogočem že razlikoval od pomočnika in vajenca v cehovski obrti. Ta delavec ni imel več istega cilja kot obrtni pomočnik. Manufakturni delavec je že masovno zaposlen, osiromašeni, včeraj samostojni ali polsamostojni proizvajalec (obrniki, pomočnik, kmet), ki je prisiljen delati za manufakturnega kapitalista ne le iz ekonomskih razlogov, ampak tudi popolnoma odkrito prisiljen od države.

Celotni življenjski položaj manufakturnega delavca je mnogo težji kot položaj pomočnika v cehu. Z vse bolj specializirano delitvijo dela se je spreminjal delavec v dodatek stroja. Njegovo delo je postalo skrajno naporno in je trajalo od jutra do večera. Mezde in življenjski pogoji so bili skrajno bedni.

Šele industrijska revolucija, šele ustvarjanje veleindustrije na podlagi nove, razvite tehnike in svetovnega trga poraja v zahodnih kapitalističnih državah pravi moderni delavski razred, to je industrijski delavski razred. To obdobje se začne v zahodni Evropi v 18. stoletju in se razširi tudi na začetek 19. stoletja.

Za ta sodobni delavski razred je značilno, da je dokočno izgubil vsako, tudi drobno lastnino. Če je kdo še ima v majhnem obsegu, ga imenujemo polproletarca. Zato tudi njegovo delo izgublja vsako samostojnost.

Delo je postalo mehanično in specializirano, da so bili v moderno delavsko armado vse bolj vključeni tudi »živi stroji brez mišic«, to so ženske in otroci.

Moderna industrija je v začetku zahtevala vedno več delovne sile. To pomeni, da se je hitro povečal tudi delavski razred, ki je ne le občutil, ampak tudi spoznal vzroke izkoriščanja in zato začel organizirati svoje vrste ter svojo borbo, sprva za nekatere ekonomske pravice (za skrajšanje delovnega dneva, ki je tedaj trajal 14 do 18 ur, za boljše delovne pogoje itd.), potem pa vse bolj proti kapitalističnemu sistemu.

Prihodnjič: DELAVSKO GIBANJE IN RAZREDNI BOJ

PEKO IN PREKMURCI

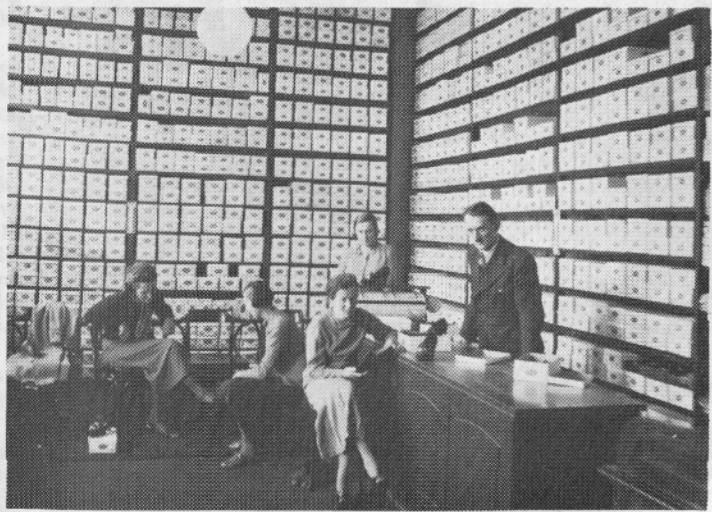

Poslovalnica Murška Sobota I. je prostorna, lepo urejena prodajalna

Še preden gremo čez most pri Radencih smo na prekmurškem, kajti nekdanja meja med Štajersko in Ogrsko je bila tod še na več drugih krajih odmaknjena od sedanjega toka Mure. Reka je v zgodovinski preteklosti večkrat sama prestavljala strugo, včasih so jo naravnavali tudi veleposestniki v oddaljene rokave, da so si razširili posest na svojem bregu. Ravnina ob Muri je na obeh straneh enaka, toda večstoletna politična ločenost je ustvarila znatne gospodarske, socialne in kulturne razlike med štajerskim delom Pomurja in Prekmurjem.

Murška Sobota pred 44. leti. Posnetek je nastal 1936. leta

Tudi ta posnetek je iz arhiva. Pogoji prodaje se menjajo. Včasih se strankam ni mudilo. Veliko več je bilo treba svetovati.

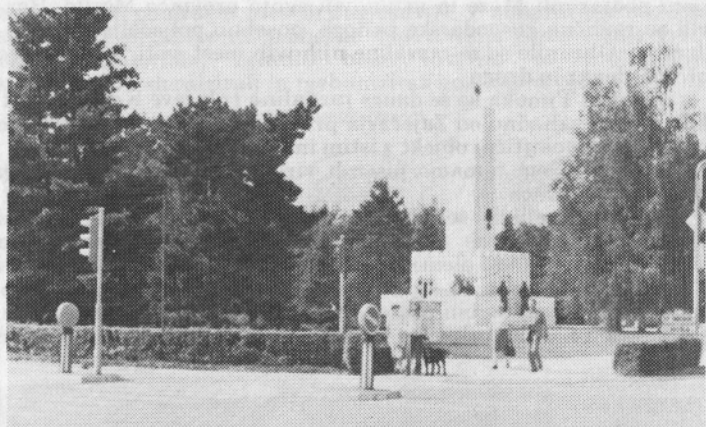
Mogočni gradovi razodevajo, da je bila prekmurška zemlja do prve svetovne vojne last fevdalcev. Mnogi kmečki ljudje so bili brez zemlje. Kmečki posestniki so imeli le malo zemlje in še ta se je neprestano drobila, ker je v Prekmurju veljalo madžarsko dedno pravo. Po očetovi smrti so posestvo razdelili med vse otroke; ti so si postavili majhne hišice ob prvotnem domu. V začetju tega stoletja je Prekmurje zajel val izseljevanja.

Središče Prekmurja je Murška Sobota, imenovana nekdanj Olšnica. Za Ogrsko je bila Sobota malo pomembno obrobno mestece. Pomembnejša je postala po prvi svetovni vojni, ko je Prekmurje pripadlo Jugoslaviji. Njeni razvoj so dolgo ovirale zasidranost v kmetijski miselnosti, pomanjkanje komunalnih naprav, nenačrtnost gradenj. Po osvoboditvi se je mesto zelo hitro razvijalo.

Ob najbolj prometni ulici je velika blagovna hiša v prvem nadstropju pa poslovalnica Peko. Prodajni prostor je prostran, brez običajne stisnjenosti le nekoliko zastrt z visokimi steklenimi vitrinami.

Poslovodja Belovič Konrad je organiziral prodajo tako, da je v vrhu najsi bo po doseganju plana, prav tako po obratu zalog, saj je le-ta 2,99. Do konca julija je indeks prodaje 119 % po parih in 147 % po vrednosti. Kot smo že rekli je to usklajen kolektiv ki ga poleg Konrada sestavljajo še štiri pomočnice: Marija Aleksič, Etelka Bognar, Regina Lutar in Darinka Senik.

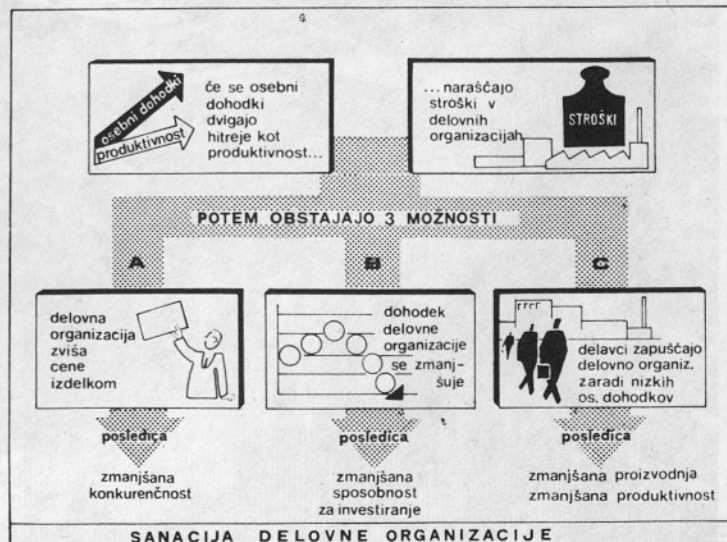
Peko je v Murški Soboti stari znanec 1. aprila 1931 so tam odprli prodajalno čevljev Peko. Tri mesece po otvoritvi jo je prevzel JOŠKO BRUMEN. Uspešno jo je vodil do svoje upokojitve leta 1962. Po selitvi poslovalnice iz Kerenčeve ulice v blagovnico, je tam ostala prodajalna B. kvalitete, ker pa Murška Sobota le ni tako veliko mesto, se je poslovalnica Murška Sobota II, preselila na 10km oddaljene Beltince, veliko naselje sredi žitorodne ravnine

Središče Murske Sobot: Trg zmage s parkom in veličastnim spomenikom rdečearmejcev, ki so v prvih dneh aprila 1945 osvobodili Prekmurje.

V prihodnji številki: Prekmurci v Peko čevljev, izpod peresa Jožka Brumna, upokojenega poslovodje iz Murske Sobot

POLITIKA OSEBNIH DOHODKOV

SKOVANO PRIJATELJSTVO

V okviru praznovanja občinskega praznika občine Tržič je bila na slavnostni seji zborov SO Tržič podpisana listina o pobratenju občine Tržič in Zaječar. V Zaječarju bo listina o pobratenju podpisana 7. septembra, ob praznovanju praznika občine Zaječar.

Da bi vas seznanili z nekaterimi značilnostmi timoške Krajine in vam predstavili mesto Zaječar, objavljamo prispevek, ki so nam ga poslali iz pobratenega mesta.

Občina Zaječar leži na skrajnem vzhodu naše države in z delom meji z LR Bolgarijo. Zaječar leži ob ustju Črnega in Belega Timoka, v zaječarski kotlini in ima 137 m nadmorske višine.

Zaječarska občina obsega 1071 kv. km, leži v središču kotline ob ustju obeh Timokov in na križišču železniških in cestnih poti. Obrobajo jo gorski masivi z bogaimi sloji premoga, kremenčevega peska, bakra in gozdovi, iz česar lahko sklepamo, da ima Zaječar veliko potencialne možnosti gospodarskega in družbenega razvoja.

Z moravsko dolino je Zaječar povezan z magistralno cesto Zaječar—Paraćin, z južnimi in severnimi deli naše dežele pa z magistralno cesto Djerdap—Niš. Magistralna cesta preko mejnega prehoda Vrška Čuka veže Zaječar z LR Bolgarijo. Skozi mesto vodi tudi železniška proga Niš—Prahovo, katere del se odcepi proti Boru, Majdanpeku in Beogradu.

Pokrajina je že od najstarejših časov privlačevala ljudi, o čemer pričajo številna arheološka najdišča.

Najstarejši znani naseljenci so bili Tribali, bojevito traško pleme. Po nekaj stoletjih neprekinjenih bojev s sosednjimi plemeni so Tribali izginili z zgodovinskega prizorišča, omenjene kraje pa so naselili Mezi, tudi Tračani.

V drugi polovici prvega stoletja pred našim štetjem so Rimljani podjarmili Meze in ustanovili svojo provinco Mezijo. Razvili so različne gospodarske panoge, posebno poljedelstvo in rudarstvo. Ohranile so se razvaline njihovih mest, poti, raznovrstno orodje, denar in drugo.

V dolini Timoka so še danes razvaline trdnjave Kostol, deset kilometrov zahodno od Zaječarja pri vasi Gamzigrad pa najdemo največji poznoantični objekt z istim imenom.

Čeprav o njem nimamo pisanih virov, menimo, da je bila tu cesarska rezidenca.

V času velikih selitev narodov so bili ti kraji pogosto opustošeni, dokler se niso sredi sedmega stoletja tu naselila slovanska plemena, pleme pa, ki se je tukaj naselilo, so bili Timočani. Do konca 14. stoletja so Timočani pogosto menjali gospodarje, dvakrat so bili pod oblastjo srbske srednjeveške države. Od konca 14. stoletja pa do leta 1833 so bili ti kraji pod turško

oblastjo. Zaječar se prvič omenja v nekem turškem dokumentu iz leta 1560.

Po zmagi nad Truki leta 1833 je postal Zaječar središče Timoške krajine. Ta položaj je mesto obdržalo do današnjih dni, čeprav se je obseg zemljišča malenkostno spreminjal in so se izmenjavala administrativna imena: Zaječar je bil središče nahije, okrižja, okraja, področja, sreza, občine in nazadnje regije.

Prebivalci obrobni delov so se ukvarjali s poljedelstvom in živinorejo. V mestu pa se je razvijala obrt, proti koncu 19. stoletja pa tudi bančništvo. Gradili so mline, opekarne, leta 1895 pa parno pivovarno. Leta 1885 so odprli rudnik premoga v Vrški Čuki, pozneje pa še nekaj manjših rudnikov v bližini Zaječarja. S tem je povezan začetek delavskega gibanja in prodor socialističnih idej. Ustanovili so prve razredne organizacije. Leta 1883 so se siromašni kmetje uprli, vendar je režim timoški kmečki upor hitro zadušil.

Na začetku tega stoletja so ustanovili socialno-demokratske organizacije v mestu, rudnikih in po nekaterih vaseh. Rudarji iz Vrške Čuke so že 1907. leta stavkali, da bi izboljšali življenjske in delovne razmere.

Med prvo svetovno vojno so prebivalci teh krajev občutili neusmiljeno ropanje in izkoriščanje okupatorja.

Na začetku dvajsetega stoletja je mesto Zaječar štelo okoli 8 tisoč prebivalcev, v naslednjih tridesetih letih pa se je njihovo število povzpelo na 10.500, kar pomeni, da se mesto ni hitro razvijalo. To velja posebno za vojna leta.

V obdobju med obema vojnama je delavski razred obnovil svoje organizacije, ustanovili so organizacije KPJ, delavstvo se je bojevalo za svoje pravice. Najbolj pomembna je stavka timoških železničarjev 1920. leta.

Vstajo v Timoški krajini je pripravil okrožni komite KPJ iz Zaječarja: 30. junija 1941 je sprejel odlok o vstaji. Prvi partizanski odredi so se oblikovali že v juliju in avgustu. Prebivalstvo je množično sodelovalo v NOB in septembra 1944 kraje končno osvobodilo. Zaječar so osvobodili 7. septembra 1944. leta.

Gospodarstvo občine je do druge svetovne vojne v glavnem temeljilo na obrtniški in polindustrijski predelavi poljedeljskih proizvodov in na izkoriščanju rudnih bogastev, predvsem premoga.

Gospodarstvo so v glavnem predstavljale: delavnice trikotaže, mlini, mizarske obrtniške delavnice, usnjarna, parna pivovarna, dve opekarni, rudnik kremenčevega peska v Rgotini, štirje premogovniki (Vrška Čuka, Lubnica, Avramica in Zvezdan) in dve manjši elektrarni.

To so bili predvsem manjši gospodarski objekti, prevladoval je obrtniški način proizvodnje, lastniki pa so bili drobni zaječarski

Panorama Zaječarja

TRŽIČ POBRATEN Z ZAJEČARJEM

kapitalisti, medtem ko so rudniki združevali tudi tuj kapital. Edini večji industrijski objekt je bila parna pivovarna, ki je tik pred vojno proizvajala 3800 hl piva na leto.

V tem času je bilo v mestu in na vaseh večje število trgovin, tudi nekaj gostinskih objektov in klimatsko zdravilišče v Gamzigrajskih toplicah.

Takoj po drugi svetovni vojni je bilo treba odpraviti posledice vojnega puščanja in poskrbeti za strokovnjake in sredstva, ki bi zagotovili razvoj zaječarskega gospodarstva.

Že leta 1948 je bilo v zaječarski občini 62.000 prebivalcev, ki so živeli v 16.932 gospodinjstvih. V mestu je živelo le 19 % prebivalcev (12.000), kmečkega prebivalstva pa je bilo več kot 80 %. Skupno je bilo zaposlenih 3.500 občanov, se pravi, da je bil zaposlen vsak 18. občan.

Nagel povojni razvoj industrije in gospodarstva, zlasti v zadnjem desetletju, je vplival na pospešeno rast občine in mesta Zaječarja. Iz nekdanjih delavnic in manjših industrijskih objektov so se razvila moderna podjetja, izmed katerih predstavljajo nekatera zelo pomembne proizvajalce ne samo v okviru jugoslovanske skupnosti, pač pa tudi v evropskih in svetovnih merilih. Naštujemo samo nekatere:

– Tovarna kristala z 2.600 delavci v petih TOZD v Zaječarju, Kladovu, Sokobanji in Kutini proizvaja in predeluje okoli 8.000 ton kristalnega stekla na ročni, polavtomatski in avtomatski način. Že zdaj pokriva 80 % skupne jugoslovanske proizvodnje in predstavlja 80 % skupnega jugoslovanskega izvoza navedenih proizvodov.

– Tovarna porcelana s 1.200 delavci naredi letno okoli 2.500 ton porcelana za gospodinjstvo in okras ter s tem predstavlja enega največjih proizvajalcev omenjenih proizvodov pri nas.

– Rudnik kremenčevega peska v Rgotini je s 550 delavci največji proizvajalec zelo kvalitetnega kremenčevega peska v SR Srbiji: livarski in steklarski industriji nudi okoli 400.000 ton peska na leto. Vse te organizacije imajo ambiciozne, vendar hkrati realne programe razvoja, od katerih se nekateri že uresničujejo. Z uresničitvijo omenjenih načrtov se bo povečala proizvodnja kristala s sedanjih 8.000 na 16.000 ton, porcelana z 2.500 na 6.500 ton, kremenčevega peska s 400.000 na 800.000 ton.

– Tovarna kablov v Zaječarju je bila ustanovljena 1974. V njej naredijo okoli 18.000 ton kablov in bakrenih prevodnikov na leto. V tovarni je zaposlenih 500 delavcev. Skupaj s tovarnama termotehničnimi napravami in merilnimi transformatorji je del sistema RTB Bor.

Načrti predvidevajo še nadaljnje povečanje proizvodnje kablov in prevodnikov, in te na 24.000 ton letno, pa tudi povečanje proizvodnje transformatorjev, merilnih naprav ter naprav za varstvo okolja.

Usnjarsko-tekstilni kombinat Zaječar, v katerem je zaposlenih okoli 2.200 delavcev, se je razvil v sodobno organizacijo, ki izdeluje otroško konfekcijo in trikotažo, športno in lovsko opremo, krzno, usnjeno galanterijo in konfekcijo. Tovarna ima samostojno trgovsko mrežo s 95 trgovinami v številnih krajih naše države.

Razvojni načrt predvideva novo usnjarno in predilnico sintetičnega prediva za potrebe lastne proizvodnje in predelave.

Poljedelskoindustrijski kombinat »Zaječar« je nosilec gospodarske aktivnosti in razvoja tako v kmetijski proizvodnji in predelavi kot v družbenem sektorju; združuje poljedelce in kooperante.

V omenjeno sestavljeno organizacijo združenega dela sodi osem delovnih organizacij s 23 TOZD na področju primarne kmetijske proizvodnje in predelave (v njih je zaposlenih 3.300 delavcev) in 11 osnovnih organizacij združenih kmetijskih proizvajalcev (v njih dela 2.200 kmetov), kar predstavlja 25 % skupnega števila gospodinjstev v občini. Na posestvih imenovanega kombinata, ki meri 10.000 ha, proizvedejo letno okoli 1.500 vagonov pšenice in drugih žitaric. Na farmah letno vzredijo okoli 15.000 glav mladega goveda. Tovarna živalske krme proizvede letno okoli 4.000 vagonov krmil. Industrija mlečnih proizvodov predela letno 35 milijonov litrov mleka, tovarna piva pa 400.000 hektolitrov piva in sokov. V objektih Žito prometa nameljejo letno 1.500 vagonov moke.

Od združenih kmetovalcev in kooperantov odkupijo letno več kot 6.000 pitanih juncev, 11 milijonov litrov mleka, 300 ton žitaric in drugih proizvodov.

V okviru poljedeljsko industrijskega kombinata »Zaječar« posluje tudi gostinsko turistična delovna organizacija »Srbija«, ki nudi gostinske in turistične usluge. V Zaječarju in Gamzigrajskih toplicah ja na voljo več turističnih objektov. Največji med njimi je hotel »A« kategorije »Srbija« v Zaječarju.

Program organizacij, ki sestavljajo poljedelskoindustrijski kombinat »Zaječar«, predvideva za nadaljnji razvoj: izgradnjo

treh tovarn Žito prometa; v okviru Industrije mlečnih proizvodov in sadnih mlečnih krem in otroške hrane, povečanje proizvodnje piva in sokov na 700.000 hl letno; odkup in komasacijo zemlje; gojenje in predelavo sadja; razvoj gostinsko-turističnih kmetovalcev in kooperantov pri povečanju števila združenih kmetovalcev in podobno.

Mehanizirana klavnica in hladilnica ter Tovarna konzerv »Timok« zaposlujeta okoli 700 delavcev in poslujeta v okviru SOZD poljedeljski kombinat »Beograd«, ter spadata v vrsto pomembnih predelovalcev mesa. V objektih te organizacije letno zakoljejo in predelajo okoli 25.000 juncev, 70.000 svinj, v teku pa so priprave za izgradnjo nove klavnice, kjer naj bi predelali 70.000 pitanih juncev in 150.000 svinj na leto.

V metalnopredelovalni industriji, ki deluje v sklopu tovarne strojev »Arsenije Spasić« Zaječar in »Investgradnje« Grljan, združuje delo preko 1.200 delavcev. Izdelki teh organizacij (stroji in oprema za lesno industrijo, transporterji, jeklene konstrukcije in oprema za rudarstvo) so znani v Jugoslaviji in tujini. Razvojni program predvideva povečanje proizvodnje od današnjih 12.000 ton različnih izdelkov in razširitev proizvodnega programa.

Od petih premogovnikov, ko so jih nekdanj izkoriščali, kopljejo danes premog v dveh: v rudniku antracita »Vrška Čuka« in v rudniku lignita »Lubnica«. V teh dveh rudnikih je zaposleno 1.100 delavcev. Letno nakopljejo okrog 180.000 ton lignita in antracita zelo dobre kakovosti za potrebe gospodarstva in industrije.

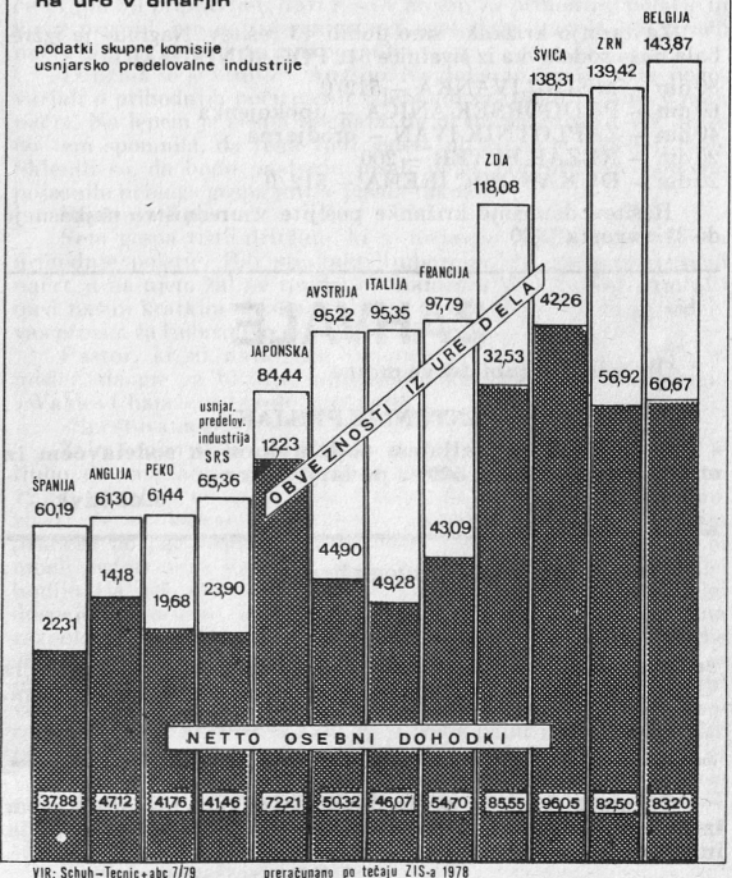
V SOZD »Timogradnja« Zaječar združuje delo 6 delovnih organizacij s področja gradbeništva, projektiranja, mehanizacije in proizvodnje gradbenega materiala. Zaposlenih je okrog 3.700 delavcev, od katerih jih je v TOZD in DO v občini Zaječar več kot 2.000. Te organizacije so znane po izdelavi stanovanj, industrijskih in drugih gradbenih objektov ne samo v Zaječarju, temveč tudi po drugih mestih Jugoslavije. V nadaljnjem obdobju se bodo te organizacije usmerile v povečanje proizvodnje gradbenega materiala, zgradili bodo tovarno za proizvodnjo stanovanj, modernizirali in mehanizirali bodo proizvodnjo.

(se nadaljuje)

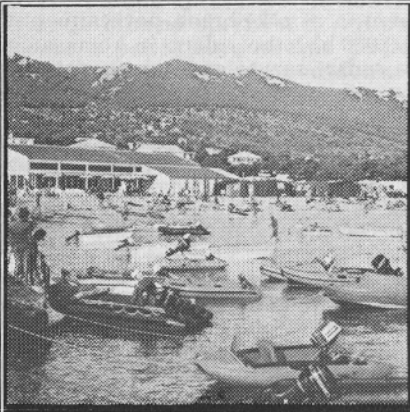

STROŠKI DELA V LETU 1978 na uro v dinarjih

podatki skupne komisije
usnjarsko predelovalne industrije

NAGRADNA KRIŽANKA

			PUŠČAVSKE LADJE	OPALOVA RUDA	POŠKODBA TELESA	IZBOLJŠA- VA, IZUM	PREBIVALCI SKANDINAV DRŽAV	OTON ŽUPANČIČ	PREPO- LOVITVE		ŠKODLJIV PTIČ	OBLIKA Ž. IMENA	KONEC MOLITVE	REKA V ŠALEŠKI DOLINI	
			DOLG HOD- NIK ALI PREHOD	LETJA PLAČA VLADARJEV	MASSENETO- VA OPERA ZNIŽANA NOTA, D'				SPACANA RISBA RIM. BOGI- NJA JEZE		UJEMANJE VERZOV UBRANOST V GLASBI				
			SPODNJI DEL NOGE, PODPLAT	ALBANEC, ŠIPTAR	OSREDNJI DNEVNIK SINJINA		Ž.G. KRAJ V SVIC. KAN- TONU TICIHO NALEPKA							ALJA TKAČEVA	DROBNO TELO
SEME, KI SE SAMO VSADI						ZPRAVNIK, KI ZDRAVI Z ALOPATIJO OTROŠ. LASJE								FR. PEVKA (SILVIE)	
ČREDA			RAS EVA	RADIKAL VODI- KA IN OGLJIKA PLAČILO PO UČINKU				OBLEKA, ODEV							
V MEDICINI OTRDIINA, ZATRDIINA	B							IZVIR				LEVAR ANČKA ALKOHOLNA PIJACA			
ASTRONOMS- KA MERA (3.297 SVE- TLOBNIH LET					VASPIJSKO JEZERO REŽISER VESNE						ANG. PLEM- SKI NASLOV NASILNA TATVINA				
EDEJ SOKRATOVH TOŽILCEV	N		ATA VOJNI ODSEK			IGRALEC NA BRENKALO NEDELJSKI DNEVNIK									
INDUSTRIJ. RASTLINA			NAVPIČNI DROGOVI PRI GOLIH							ŽIVAL, KI DAJE VOLJO					
ŽUŽELKA, KI HUDO PIČI			SMETIŠČE Z ODPADKI				ALENKA VIPOTNIK			TOČKA PRI ŠPORTU					

Za zadnjo križanko smo dobili 43 rešitev. Nagrade je izzre-
bala naša sodelavka iz šivalnice 512 POGAČNIK MARIJA.

- 80 din – MEDIČ IVANKA – 512/0
60 din – PODGORŠEK ANICA – upokojenka
40 din – ZAPLOTNIK IVAN – orodjarna
20 din – REZAR PETER – 200
20 din – ĐUKANOVIČ IRENA – 512/0

Rešitev današnje križanke pošljite v uredništvo najkasneje
do 31. avgusta 1980.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi drage mame

ANTONIJE PESJAK

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz
montažnega oddelka 520 za podarjeni venec

Ana Livk

Ob nenadni smrti dragega brata

PETRA MEGLIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam iz
TOZD Poliuretan za podarjeno cvetje in izrečena sožalja.

žalujoči brat Franc

Ob smrti mojega očeta, se sodelavkam in sodelavcem
iz prirezovalnice najlepše zahvaljujem za izrečena sožalja
in denarno pomoč.

Nežka Keršič

Ob boleči izgubi dragega brata

PETRA MEGLIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz
nabavnega sektorja za podarjeno cvetje in izrečena so-
žalja.

žalujoča sestra Mimi

Ob težki izgubi dragega moža

VINKA WEITHAUSERJA

se prisrčno zahvaljujem delovni organizaciji Peko za
venec in denarno pomoč. Zahvaljujem se tudi vsem, ki so
ga spremili na njegovi zadnji poti.

Marija Weithauser

V SLOVO RADOJKA ĐORĐEVIČ

Kruta neizprosna smrt je stegnila neusmiljeno roko in
pretrgla nit življenja RADOJKI ĐORĐEVIČ, prodajalki iz
poslovalnice Kragujevac I. Niti močna volja ni premagala
bolezni, ki je Radojko uničila. Upali smo, da bo volja in
želja močnejša od krute smrti. Bitka je bila izgubljena. V
kolektivu je nastala praznina, ostal bo le globok, nepo-
zaben spomin na sodelavko in tovarišico.

PRIŠLI – ODŠLI

V TOVARNO

v splošni sektor: Lojze Dovžan, Ikanović Sebila, Marta Bečan

v 512: Franjo Brišar, Bogomir Skumavc
v mehanično: Janko Krsnik
v orodjarno: Robert Mravlje, Marko Bahun
v montažni oddelek 522: Milan Brovč
v PUR: Branko Jurkić
v gumarno: Janja Pranjčić

V TOZD BUDUČNOST

Šimek Željko, Patarčer Djurdja, Lovrenčič Milka, Vuk Nevenka, Klarić Darinka, Medjeral Verica, Grgić Age, Čiček Vsnica, Salaman Ružica, Markulinčić Marjanca, Salod Marija, Husnjak Bernardica, Jagić Katica, Golenja Štefanija, Jug Marija, Bacani Vera, Breković Biserka, Jambrović Dragica, Kezman Marija, Martinković Barbara, Nadj Boža, Pregović Ivka, Kanižaj Štefanija, Balenta Marija, Pavlos Marija, Pomper Pavla, Čukec Vjekoslav, Horvat Vladimir, Hadari Zlatko, Novačić Đuro

V MREŽO

Rijeka I	Jančić Branka, Aleksič Branka
Bor	Vukovljak Đuro
Bjelovar	Golec Marija, Tuković Anka
Skopje I	Čuić Petar
Senta	Molnar Nandor
Arandelovac	Filipović Danko
Beograd II	Trmčić Mijodrag, Pantić Nenad
Sombor	Vujasinović Stevan
Maribor I	Sedovnik Olga
Krško	Gorenc Brigita
Ljubljana V	Mlakar Angelca
Vinkovci	Kovačević Željko
Čačak	Nikitivić Dragica
Celje I	Samec Karla
Brežice	Barbič Marija
Titograd I	Zindović Batrić
Kranj II	Županc Bernarda
Kranj III	Černivec Judita
Beograd I	Knežević Dragi
Beltinci	Špindler Terezija

IZ TOVARNE

Ana Ribič, Jozo Paurević, Roko Živković, Igor Peharc, Ikanović Sebila, Repovž Ignac, Oman Andrej, Alojzija Petrič, Renato Semič, Loc Jurij, Stane Klančar, Vesna Čaragić, Bašič Hazim, Petreš Slobodan, Klemenc Milan, Rozman Anton, Meglič Milan, Furst Boštjan, Nučić Dušan, Meglič Stanislav, Lučovnik Miroslava, Mlinar Marjan, Majstorović Eajko, Peternelj Julijana, Malkić Damijan, Pojanc Izidor, Pikovnik Bojan, Pungaršek Franc

IZ BUDUČNOSTI

Šestek Franjo, Šolgoj Antun, Vadumec Tomo, Medjeral Stjepan, Zemlič Ana, Grabovac Mile,

IZ MREŽE

Vinkovci	Soldo Lidija
Postojna	Gerželj Jožica
Ljubljana III	Verdnik Marta
Kragujevac I	Đorđević Radojka
Beograd I	Jovičić Damnjan
Beograd II	Ristić Nebojša

NAŠI PETDESETLETNIKI

DJUKIĆ IVANKA, izenačevanje zgornjega usnja v šivalnici 512

FRANTAR PETER, prevzemanje materiala v skladišču

GRADIŠAR SLAVKA, strojno zagibanje v šivalnici zgornjih delov 512

LICINIĆ JOVAN, poslovodja poslovalnice Pula

STUDEN VINKO, pomoč pri opravljanju del v skladišču zgornjega usnja in tekstila

ISKRENE ČESTITKE

Udeleženci na proslavi 10-letnice obrata Trbovlje

Nasvet je nekaj, kar modrim ni potrebno, bedaki pa ga ne poslušajo.

Gerland Pollard

»Nekoč sem bil mlad, ti pa nisi bil nikoli star, torej imam nekaj več,« je dejal starec mladeniču.

Gerhardt Hauptman

Starec je človek, ki se je najedel in zdaj gleda druge, kako jedo.

Balzac

Živeti za druge ni samo zakon dolžnosti, temveč tudi zakon sreče.

Comte

POPOČITNIŠKO BRANJE

Angleška družina je preživljala počitnice v Nemčiji in nekega dne opazila v lepem okolju čudovito hišico, ki se jim je zdela kot nalašč, da bi v njej prebili dopust. Pozanimali so se, čigava je in zvedeli, da je last protestantskega pastora. Povprašali so ga, če bi jim bil pripravljen dati hišo v najem za prihodnje poletje in ko je privolil, jim je ljubeznivo razkazal ljubi domek, jim izročil načrt hiše ter sklenil z njimi pogodbo.

Družina se je vrnila v Anglijo. Na dolgo in široko so se pogovarjali o prihodnjih počitnicah v lepi vili in tiščali nosove v njen načrt. Na lepem je gospa dognala, da ni nikjer oznake WC in se ob tem spomnila, da tega tudi videla ni, ko so si ogledali hišo. Sklenili so, da bodo pastoru pisali in ga poprosili za zadevno pojasnilo in blaga gospa mu je pisala takole:

Spoštovani pastor!

Sem gospa tiste družine, ki je nedavno najela vašo hišo za prihodnje poletje. Bili ste tako ljubeznivi, da ste nam izročili načrt, a na njem žal ne najdemo znamenja WC. In ker nam niti med našim kratkim obiskom pri vas ni bilo dano, da bi ga videli, vas prosim za ljubeznivo pojasnilo: kje sploh je?

Pastor, ki ni natančno razumel pomena kratice WC, in misleč, da gre za bližnjo kapelo anglikanske sekte, imenovano »Waldes Chapel« je takole odgovoril:

»Spoštovana gospa!«

Zelo cenim vašo zanimanje in gorečnost in nadvse mi je ljubo, da vam lahko sporočam, da je kraj, po katerem sprašujete, 12 km oddaljen od moje hiše. Sodim, da bo malce neprikladno, zlasti, če ste vajeni pogostokrat zahajati tjakaj. No, v takem primeru bo pač najbolje, da si boste vzeli hrano s seboj, da bi mogli ostati tam kar ves dan. Nekateri tukajšnji prebivalci hodijo tja peš, drugi se vozijo s kolesi, eni in drugi pa vselej dosepejo pravočasno (turnik je na vratih). Prostor je velik, saj je na razpolago 400 sedežev in 100 stojišč. Klimatske naprave poskrbe za to, da ni neprijetnosti, ki so sicer v gneči običajne. Sedeži so oblazinjeni. Otroci sede poleg odraslih in vsi v zboru pojo. Pri vходу vsakod prejme papir, kdor pride po razdelitvi, pač uporabljaja sosedovega. Red je tak, da je treba papir pri izhodu vrniti, tako da je v uporabi vsaj mesec dni. Prostor je akustičen, zato so vsi navzoči v polni meri melodičnega blaglasja. Posebni fotografii so vselej pri roki, fotografije pa objavljajo tudi časopisi, tako da vsa javnost lahko občuduje obiskovalce pri izpolnjevanju tako dopadljivega opravila.

Z odličnim spoštovanjem

pastor!

Prvo nedeljo v septembru oživi središče Trziča. Obiskovalcev je veliko, prodajalci si manejo roke.

ŠUŠTARSKA NEDELJA — TRADICIJA SE NADALJUJE

Tudi letos bo prva nedelja (6. septembra) v septembru v Trziču živo kot malo kdaj. Tradicionalna ŠUŠTARSKA NEDELJA bo v enakem obsegu kot dosedanje. Prireditve se bodo začele že v petek s tradicionalno »Frajšprehungo«, ki bo letos v tovarniški dvorani. Modne revije in razstava obutve Peko bo v paviljonu NOB v soboto in nedeljo. Z nedeljskim jutrom pa bo oživel Trg Svobode v Trziču. Sejmarji bodo postavili stojnice in ponudili različno blago po ugodnih sejmskih cenah. Dopoldanski poudarek Šuštarске nedelje bo tako na »Šuštarskem sejmu« in modni reviji ter razstavi obutve Peku v paviljonu NOB. Popoldne v nedeljo pa bo na motokros prostoru v Podljubelju velika tombola v organizaciji Avto moto društva Trzič.

Stabilizacijski ukrepi bodo prisotni v organizaciji prireditve. Pripravljani odbor je sprejel sklep, da stroški prireditve ne smejo presežati stroškov iz preteklega leta.

»Frajšprehunga« po starih običajih iz časov ceha.

**V NEDELJO 6. SEPTEMBRA
NASVIDENJE V TRZIČU!**

čevljar

Glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Trzič n. sol. o. — Ureja uredniški odbor: Janez Kališnik, Edo Košnjek, Nataša Meglič, Marjan Markič, Anton Simončič, Karel Zajc, Ivan Zaplotnik, Vera Umek, Marija Slapar — glavni in odgovorni urednik. — Naslov uredništva: »PEKO« Trzič, telefon 50-260 int. 217. — Tisk TK Gorenjski tisk Kranj. — Izhaja enkrat mesečno v nakladi 3200 izvodov v slovenskem in 1600 izvodov v srbohrvaškem jeziku. — Glasilo dobijo člani delovne organizacije, študenti, vajenci in upokojeanci brezplačno.

